

Riksdagen

Stenografiska uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2005/06:47

Stenografiska
uppteckningar
2005/06:47

Torsdagen den 24 augusti

1 § Allmänna frågor och yttre förbindelser

Utrikesminister Jan Eliasson

**Information och samråd inför extra ministerrådsmöte den
25 augusti 2006**

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar utrikesministern och medarbetare välkomna.

Anf. 2 Utrikesminister JAN ELIASSON (s):

Tackar.

Anf. 3 ORDFÖRANDEN:

Vi har en punkt på dagordningen. Det är ett extra ministerrådsmöte angående allmänna frågor och yttre förbindelser. Det finns några underpunkter, förutom Libanon är det Iran och Kongo – om jag är riktigt informerad.

Jag börjar med att lämna ordet till utrikesministern. Varsågod.

Anf. 4 Utrikesminister JAN ELIASSON (s):

Tack, herr ordförande! Jag har vid min sida kabinettssekreterare Hans Dahlgren, statssekreterare Jonas Hjelm, Försvarsdepartementet, och statssekreterare Annika Söder från UD.

Den viktigaste punkten för mig att informera om är Libanon inför den diskussion som ska äga rum i morgon vid Gaerc, allmänna rådet. Sverige kommer att representeras av Hans Dahlgren. Själv måste jag i kväll åka till New York för förhandlingar om FN-reformer i morgon. Men jag vill inte missa detta tillfälle att själv informera EU-nämnden om vårt tänkande i Libanonfrågan och den konkreta fråga vi har att diskutera i morgon i Bryssel, nämligen vår medverkan i den FN-styrka som planeras i Libanon – en förstärkt Unifil.

Som ni vet uppnådde säkerhetsrådet äntligen det mål som vi hade hoppats de skulle nå ännu tidigare, nämligen en resolution om stopp på fientligheterna och åtgärder för stabilisering i Libanon. Resolutionen antogs och hade ett mandat som var ganska detaljerat men som krävde ytterligare klarhet. Det har varit en diskussion om detta mandat, som ni vet, i New York, vilket har lett till att beslut har dröjt från enskilda stater. Ni är väl medvetna om att till exempel Frankrike har skjutit upp sitt be-

slut om en massiv, stark närvaro medan däremot Italien har indikerat en önskan att delta med en betydande närvaro, 2 000–3 000.

Vi har också varit angelägna om att följa utvecklingen på marken. Tyvärr har vi sett eldupphörbrott vid några tillfällen, och situationen är bräcklig. Men vi konstaterar att den internationella styrkan är en viktig del av säkerhetsrådets resolution 1701. Det handlar om trovärdigheten för FN, för FN:s fredsbevarande operationer. Vi anser också att Europa har ett ansvar att bidra till denna operation eftersom Europa så hårt drivit FN-linjen. Ni har varit med i processen inför mötena den 17 juli och den 1 augusti. När resolutionen innehåller en komponent om internationell styrka, där FN-sekretariatet och generalsekreteraren hoppas att det blir europeiska bidrag, bör vi pröva detta i positiv anda.

Vi har sett på frågan i sin helhet. Vi vill gärna se vår närvaro både på det civila planet och på det militära planet. Civilt finns det många insatser i Libanon som i hög grad är relevanta för styrkans arbetsvillkor och situation. Det är minröjning, att ta bort granater, *explosives*, som ligger ute i marken i alltför stora mängder, kartläggning av broar som ska återställas och vägar som ska repareras, el och vatten som ska fungera. De är i hög grad relevanta för Unifil. Oljesaneringen är ett stort uppdrag. Den är ytterligare en faktor.

På dessa områden vill Sverige bidra. Vi kommer att ge väsentliga bidrag till just dessa sektorer. De är också relaterade till den konferens som ska äga rum i Stockholm nästa torsdag om hela det humanitära området och början till återuppbyggnaden som ska diskuteras där. De är också i hög grad relevanta för Unifils arbetsvillkor och -situation.

Det är en komponent där Sverige har traditioner och en profil som är väl kända internationellt.

Vi har också sett på den militära komponenten och på vilket område vi skulle kunna bidra i Unifil. Vi har dels att tänka på vad FN efterfrågar, dels vilka resurser vi har. Vi fick i förra veckan sonderingar – upprepade till Norge för bara två dagar sedan – om att man önskar resurser för patrullering av kusten utanför Libanon och denna del av Medelhavet som är relevant att bevaka.

Vi har också haft kontakter med andra länder i detta syfte>>> **Hemligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<<

Vi har givetvis varit i kontakt med Försvarsdepartementet och Försvarsmakten. Det har visat sig att det finns resurser för korvetter. De är väl tränade för uppgiften, har samband och möjlighet att samarbeta med inte minst Norge och Danmark i ett sådant uppdrag.

Vår avsikt är att vid mötet i morgon i Bryssel markera starkt positivt intresse att engagera oss i Libanons återuppbyggnad och till att börja med göra humanitära insatser för återuppbyggnad. Det är markerat genom vår konferens, men också med hjälp av konkreta insatser som är relevanta för Unifil även om de formellt inte ingår i Unifilstyrkan. Sedan ska vi gå vidare på punkten marin närvaro och patrullering utanför Libanons kust.

Vi har alla följt frågan oerhört nära, och vi har att beakta inte bara vad jag sade om önskemål från FN om vad vi själva har för resurser, utan också diskussionen i FN om så kallade *rules of engagement*. Den diskussionen är ännu inte avslutad. Vi behöver naturligtvis också nästan dagligen följa utvecklingen på marken. Vi tycker att det är viktigt att Sverige gör en markering med sina traditioner på det fredsbevarande

området. Jag tror att jag kan säga att vi har varit med i alla operationer i Mellanöstern sedan de började vid 50-talets slut. Det är för vår trovärdighet angeläget att vi visar att vi är beredda att medverka till styrkan eftersom detta är en del i resolutionen, och resolutionen är en fråga som vi har drivit hårt.

Vi har för avsikt att i morgon ge en indikation om ett intresse att bidra med en sådan styrka. Det handlar om ca 80 personer. Statssekreterare Jonas Hjelm kan säkert utveckla detaljerna om styrkans sammansättning och sätt att fungera. Det ska i så fall göras tillsammans med Norge och sannolikt också något ytterligare land, till exempel Danmark eller Tyskland. Det skulle vara ett bidrag som vi tycker är viktigt att göra.

Vi har talat om hur vi ska relatera oss till Sveriges riksdag i frågan, förutom givetvis ni i EU-nämnden som är de första som hör detta, även om det har varit kontakter med partiledarna under förmiddagen. Vi tror att frågan mår bäst av att komma upp till riksdagen. Det är inte en uttalad kapitel 7-operation. Kapitel 7 gäller användningen av militära medel. Men det talas i resolutionen om att värna internationell fred och säkerhet. Det är nästan kodspråk för en antydan om kapitel 7. Då ska vi gå till Sveriges riksdag. Vår avsikt är att i så fall, om vi får positiva signaler, som vi hoppas få, gå vidare på lämpligt sätt med riksdagen och naturligtvis försöka nå de berörda två utskotten, utrikes- och försvarsutskotten.

Det här var den viktigaste frågan. Jag har ytterligare kommentarer om både Iran och Kongo – om så efterfrågas.

Anf. 5 ORDFÖRANDEN:

Vi kan ta dem lite senare.

Anf. 6 CARL B HAMILTON (fp):

Herr ordförande! Jag ska också tacka utrikesministern och medarbetarna för att ni har kommit hit till detta möte. Det är bra och viktigt att vi har det. Det är naturligtvis ett stort beslut att indikera den svenska avsikten vid EU-mötet.

Den första punkten jag har skrivit upp är att det är viktigt – som också utrikesministern sade – att Sverige är aktivt vid detta möte och inte bara presenterar sin egen ståndpunkt utan uppmanar andra länder att delta efter måttet av förmåga i operationen, av de skäl som utrikesministern sade om trovärdighet, att FN kan verka som en fredsbevarande organisation, att Europa har ett särskilt ansvar och att detta ska prövas i positiv anda. Det är viktigt att Sverige argumenterar längs de linjerna vid mötet och har en hög profil.

Den andra punkten gäller frågan om kustkorvett och samarbete med Norge. Vi har naturligtvis ingenting emot detta utan vi stöder detta.

Jag har dock en fråga. Den hänger samman med frågan om FN:s efterfrågan på olika insatser. Jag läste att det var någon som efter Kuspmötet häromdagen uttryckte att det är många länder som erbjuder marina resurser som om Libanon var en ö i ”Stilla oceanen” och behöver särskilt mycket stöd. Då är frågan om det svenska erbjudandet i praktiken är lite överflödigt eller om man bjuder med armbågen. Det finns en lång rad länder med kustkorvetter på betydligt närmare håll. Är det verkligen det som FN efterfrågar från just Sverige och Norge? Det verkar lite långt bort, faktiskt.

Den tredje punkten är följande. Vi har från Folkpartiets sida tidigare i processen påpekat att det finns för insatser i Darfur tillgängligt ingenjörssoldater som kan utföra de uppgifter som utrikesministern nämnde, nämligen att desarmera odetonerad ammunition och desarmera minor. På så sätt är det fråga om att i huvudsak skydda och underlätta livet för civilbefolkningen. Det rör sig om 100–120 man.

Om detta erbjuds är det viktigt att det först finns ett tydligt, väldefinierat och politiskt realistiskt mandat. Truppen ska i så fall inte utsättas för större risker än vad som är normalt i sådana sammanhang. Jag vill understryka det. Det är ingen idé att sända svensk trupp in i en 50 år gammal konflikt där de ska ta onormalt stora risker. Det är fel.

Jag skulle vilja höra utrikesministerns reaktion på denna inte så märkliga tanke men som ändå är något utöver kustkorvetten, det vill säga att hjälpa till med minröjning och ammunitions hantering.

Jag skulle vilja fråga om processen. Det mandat som jag har talat om, och som utrikesministern var inne på, när kan det förväntas föreligga ett sådant som väl definierar styrkans rättigheter och skyldigheter och befälhavarens mandat? Föreligger det redan på fredag när man har konsulterat italienare och andra? Måste man i praktiken – jag antar det – underhand få okej från de stridande parterna så att det framgår att de har en genuin vilja att följa ett sådant mandat? Annars kan det knappast fungera på marken. Hur går det till?

Sedan var det frågan om processen i Sverige. Jag förstår att utrikesministern inte kan gå närmare in på det, men hur långt ser vi framför oss att det blir utskottsbehandling och riksdagsbehandling före valet? Det måste finnas något slags tankeverksamhet i Utrikesdepartementet om hur detta kan komma att gestalta sig.

Anf. 7 SVEN-ERIK SJÖSTRAND (v):

Det är glädjande att utrikesministern också gör analysen att frågan bör komma upp i riksdagen. Det är bra att vi diskuterar de viktiga besluten här. Det är också viktigt att Sverige är aktivt i frågan. Vi har varit aktiva historiskt, och det bör vi vara. Inte minst när det gäller de civila insatserna kan vi göra mycket med hjälp av Räddningsverket.

När det gäller frågan om korvett och kanske militär trupp är det viktigt att vi ser närmare på det mandat som FN har. Vi måste ha överblick över hela insatsen. Jag tycker att vi måste veta mer innan beslutet. Det är desto bättre ju mer information vi kan få på EU-nämnden. Det kommer naturligtvis mycket mer information under morgondagens möte. Det är viktigt.

Det är också viktigt att det är en vapenvila som hålls. Israel har redan brutit vapenvilan. Man måste vara säker på att Israel drar sig tillbaka och att Hizbullah håller sig i schack. Man pratar också om att Libanon ska återupprätta suveränitet över hela området. Det är viktigt för Libanon att i framtiden få en egen försvarsarmé.

Kan utrikesministern beskriva mer hur Libanon ska kunna återupprätta suveräniteten över hela området? Det är viktigt för framtiden. Inte minst är det viktigt att vi kan sträva efter en långsiktig dialog så att vi säkerställer freden. Det behövs oerhört många insatser. Det är bra att vi får möjlighet att senare ta upp frågorna i försvars- och utrikesutskotten och förhoppningsvis få en snabb behandling i riksdagen.

Anf. 8 LARS LINDBLAD (m):

Herr ordförande! Inledningsvis vill jag också instämma i det Carl B Hamilton säger om vikten av ett tydligt EU-agerande. Givetvis uppfattade jag att utrikesministern säger att regeringen är aktiv. Det är något vi är positiva till.

Jag vill också höra hur utrikesministern bedömer läget med målet att uppnå en styrka om 15 000 man. Hur ser det ut givet det mycket tveksamma läge vi befinner oss i nu? Har utrikesministern någon bedömning av hur han tror den närmaste tiden kommer att utvecklas?

När det gäller det mandat utrikesministern efterfrågar kan jag svara att vi i detta läge ställer oss positiva till det. Men samtidigt vill vi betona behovet av en riksdagsprocess.

När kan vi i så fall förvänta oss en proposition i ärendet? När kan ett sådant regeringsbeslut fattas så att processen kommer i gång i riksdagen?

Jag har ytterligare en fråga. Givet att allt går relativt smidigt, när kan vi förvänta oss att den svenska styrkan kan finnas på plats i området?

Jag vore tacksam om Försvarsdepartementet kunde ge en något djupare beskrivning kring styrkans egenskaper och de uppgifter som kan förväntas.

Sammanfattningsvis stöder vi ståndpunkten som den ser ut.

Anf. 9 ULF HOLM (mp):

Tack så mycket utrikesministern för föredragningen och för att han har kommit hit.

De flesta frågor är ställda. Jag kan bara snabbt konstatera att det är viktigt att vi har ett klart och tydligt FN-mandat och att vi vet hela processen. Jag utgår från att Kofi Annan kommer att redovisa det på mötet i morgon. Vi får väl en återrapport om det. Men det är också intressant att få höra Libanons uppfattning om detta och att de får vad de efterfrågar. Det har inte nämnts mycket här, men det är viktigt för att säkerställa att det kan bli något lyckat av detta.

Jag skulle också vilja veta hur snabbt den svenska styrkan kan vara på plats. Den skulle patrullera. Men vad innebär det? Hur ska styrkan vara utrustad? Det är typiskt en sådan sak som kan diskuteras en hel vecka av Aftonbladet. Det är bra om vi politiskt ansvariga kan svara på frågorna om vad det innebär. Det är givetvis avgörande för hur vi ska ställa oss i detta. Det är sedan naturligtvis viktigt att veta processen för hur snabbt styrkan kan vara på plats. Det avgörs av när riksdagsbehandling sker. Vi bör givetvis ha en fördjupad diskussion – vi ska inte ha den här – om Sveriges agerande mot Israel och lösningen av hela Hizbullahkonflikten och Palestinakonflikten. De hänger ju samman. Den diskussionen ska vi kanske inte ta i dag, men vi bör markera tydligt.

Anf. 10 ANDERS G HÖGMARK (m):

Jag vill komplettera alla dessa intressanta frågor. Resonemanget om vikten av att EU ställer upp är givet. Det sällar sig alla här till. Men hur ser utrikesministern och regeringen på EU:s roll visavi andra grupperings medverkan, med andra ord den europeiska kontinentens medverkan? Vilket är vårt speciella ansvar? Är det Sverige som ska ta merparten av ambitionen i EU och därmed också Sverige som ska agera vid sammankomsterna för att uppnå detta, eller tar Europa den bit som blir kvar – för

att uttrycka sig lite slarvigt? Det är givetvis en process med både–och, men hur går tankarna i regeringen?

Italien signalerar en medverkan på 3 000, och sedan nämnde utrikesministern att Frankrike ännu inte har tagit ställning men har flaggat för 200. Det verkar vara två skilda världar ändå bland två stater som materiellt och personellt sett har rimligt likvärdiga förutsättningar.

Anf. 11 KENNETH G FORSLUND (s) *på telefon:*

Jag vill tacka för föredragningen från utrikesministern.

Av lite historiska skäl och paralleller som ni säkert alla förstår vill jag be utrikesministern utveckla på vilket sätt det är relevant att sända en kustkorvett till den här konfliktzonen. Jag har inga tvivel, men jag vill ändå höra utrikesministern utveckla vad den konkret kan bidra med. Det ger också svar på frågan vad vi kan förvänta oss att hamna i för situationer. Vi får nog ändå anta att det är, eller kan bli snabbt, en skarp operation.

Jag undrar lite över samarbetet med Norge. Kan det vara aktuellt med samarbete med fler länder för vår del i den marina insatsen?

Anf. 12 ESKIL ERLANDSSON (c) *på telefon:*

Först och främst vill jag, i likhet med andra, tacka för informationen och påtala vikten av att Sverige är aktivt i att försöka lösa konflikterna i den delen av världen. Samtidigt är det viktigt att Sverige deltar i olika typer av aktiviteter som kan lindra nöden för människor i området. Det är viktigt att vi försöker engagera våra europeiska kolleger i samma del så att vi får en gemensam europeisk hållning i frågorna. Det är rätt och viktigt att vi försöker bidra med det vi kan ställa upp med lite snabbt, nämligen korvetten. Jag ställer mig alltså positiv till detta, under förutsättning av att vi kan få garantier för att de som faktiskt deltar i operationen har rätt kunskaper, utbildning och rätt utrustning.

Är det möjligt att vi kan förbereda oss för att göra ytterligare militära insatser i området? Jag tänker alltså på markpersonal. Det är det som efterfrågas i första hand. Vi borde med de medel som vi har till vårt förfogande bidra med ytterligare saker, om än inte för stunden så ändå på lite sikt. Vad avser regeringen att göra i den delen? Är det möjligt att förbereda så att vi på lite sikt kan bidra med markpersonal?

Anf. 13 CECILIA WIGSTRÖM (fp) *på telefon:*

Jag ska först ställa en klargörande fråga. Utrikesministern nämnde att vi inte formellt kommer att ingå i Unifil. Jag undrar om utrikesministern avsåg de övriga civila insatser som Sverige ska ställa upp med eller om det är själva kustkorvetten som formellt inte ska gå ingå i Unifil utan vara en separat åtgärd utanför Unifil.

Jag vill också gärna ha en kommentar från utrikesministern om att Syriens president har gått ut så starkt och sagt att han inte kommer att acceptera att Unifil opererar längs med Libanons gräns mot Syrien.

Anf. 14 Utrikesminister JAN ELIASSON (s):

Herr ordförande! Till Carl B Hamilton vill jag säga att Sverige självklart aktivt ska delta i diskussionen. Jag är övertygad om att kabinetts-

sekreteraren kommer att framföra de synpunkter som både regeringen har och EU-nämnden här ger uttryck för.

När det gäller efterfrågan fick vi den första sonderingen i förra veckan och gällde just patrullbåtar. Det är möjligt att det har utlöst stor entusiasm hos andra korvettinnehavare. Vi fick alltså en fråga om detta. Norge och Sverige prövade detta tillsammans, och vi kom fram till att vi har resurser.

Det är riktigt, som ni också framhåller, att det finns ett önskemål om fler soldater på marken. Där finns det ett relativt klart åtagande från Italien. Fortfarande vill man avvakta så kallade *rules of engagement*. Däremot anser de sig vara nöjda med mandatet. Jag tror inte att vi får någon ny mandatförhandling. Det som finns i resolutionen bör räcka. Där har till exempel generalsekreteraren själv klarlagt att uppgiften för styrkan inte är att avvärja Hizbullah, men däremot behövs de så kallade *rules of engagement*, hur man ska agera i olika situationer, som är relevant för militär personal. Det finns önskemål om båda de områdena.

När det gäller ingenjörssoldater nämnde Carl B Hamilton särskilt frågan om minröjning och annat. Det är där vi ser möjligheten att bidra med denna civila komponent som ska kunna göra minröjning. Jag ska senare ge ordet till statssekreterare Hjelm, men det är där som vi har de resursproblem som vi har nämnt tidigare med våra engagemang i Afghanistan, Kosovo och blivande engagemang i Afrika som gör att vi inte har de resurserna tillgängliga. Jag hänvisar till statssekreterare Hjelm på den punkten senare.

När det gäller riksdagsbehandlingen förutser vi att så snart vi bestämt oss slutligt – och det har vi inte gjort förrän vi har fått ytterligare klarhet om *rules of engagement*, förrän vi i morgon hör från övriga EU vad man planerar, och sedan naturligtvis tar in de synpunkter som har kommit från EU-nämnden och andra politiska instanser, de kontakter vi kan ha med försvars- och utrikesutskotten – kan vi lägga fram en proposition snabbt. Vi hoppas också att den ska kunna snabbbehandlas. Från det reella beslutet kan man räkna med en fyraveckorsperiod innan korvetten – om vi så beslutar – är på plats. Jag hoppas på en snabbbehandling i riksdagen inom kort och därefter en tre–fyra-veckorsperiod innan styrkan är på plats. Det kräver kontakter med de övriga som vi kan samverka med.

De övriga som vi kan samverka med verkar i dagsläget vara relativt säkert – om vi skulle gå in i detta – Norge. Sedan finns möjligheten att både Danmark och Tyskland engagerar sig i detta.

Men det här måste naturligtvis också samordnas med FN, som får se helheten i erbjudandena och se hur detta ska pusslas ihop.

Till Sven-Erik Sjöstrand vill jag säga att jag delvis har besvarat frågan om riksdagen. Libanons suveränitet är egentligen huvudsaken. Både vår konferens och styrkan är där för att hjälpa Libanons regering och armé att upprätthålla kontrollen över hela territoriet. Tragedin för Libanon är att det har varit en spelplan för andra intressen och att man inte haft resurser, möjlighet och politisk förmåga att värna kontrollen över hela landet. Ju mer som kan göras för att Libanons regering och armé kan utöva suveräniteten, dess bättre.

Här kommer man in på väldigt svåra och viktiga politiska avgöranden som parterna i Libanon står inför. Vilken väg kommer Hizbullah att gå framöver? Kommer Hizbullah att konfrontera Libanons regering och bli

2005/06:47

24 augusti

vad det var tidigare, en stat i staten, med de effekter det hade? Eller kommer de att inse att man behöver samverka för att stärka hela Libanon på samarbetets grund i parlament och regering? Det är signaler som vi väntar på med stor spänning.

Till Lars Lindblad vill jag säga att den så kallade styrkegenereringen nu pågår. Det går relativt långsamt, men vi demokratier måste nog pröva de frågorna. Till att börja med var det oklarhet om mandatet. Jag tycker att det nu har blivit klarare. Nu är det diskussioner om *rules of engagement*. Än så länge är vi ganska långt från siffran 15 000.

Min uppfattning är – och nu talar jag med min FN-hatt, så att säga – att styrkan ska vara internationell, och det tror jag är generalsekreterarens avsikt. Det finns redan erbjudanden från stater som Bangladesh och Indonesien – där visst tvivel tydligen har uttryckts från Israel om deltagande – men jag tror inte att det är ett slutligt svar ännu från dem. Jag vet också att vissa Latinamerikanska stater är beredda att bidra.

Jag tror att EU-staterna kommer att spela en viktig roll. Det finns indikationer på att Italien skulle kunna leda operationen. Därmed markeras ju EU:s engagemang och EU:s roll som global aktör, som vi har talat om flera gånger i den här kretsen. Men det kommer säkerligen att behövas resurser från annat håll också. Jag hoppas att jag därmed också har besvarat Lars Lindblads fråga om riksdagen.

Till Ulf Holm vill jag säga att Libanons uppfattning är att det så snabbt som möjligt vill ha resurser som hjälper Libanon att komma på fötter i vid mening. Carin Jämtin och Annika Söder var i Beirut nu i söndags och fick direktkontakt och hade direkta möten med premiärminister Siniora. Den diskussionen handlade huvudsakligen om konferensen och de humanitära behoven.

Vi vet att de självklart vill att den internationella styrkan ska ge dem bidrag. Men de vill också väldigt starkt det som jag sade till Sven-Erik Sjöstrand förut. De vill att Libanons regering själv ska utöva suveränitet. Det är det primära för detta land. De kan inte sitta där med en internationell styrka för evigt. Det är en temporär uppgift för denna internationella styrka att stärka Libanons regering. Det är den filosofi som bör ligga bakom detta.

Sedan tror jag att Libanons regering med tacksamhet noterar alla bidrag. Kanske de nu i dagsläget efterlyser mer på markfronten. Men jag är övertygad om att de har intresse av att också vi har en marin komponent och patrullering.

Jag tror att jag redan har besvarat Anders G Högmarks fråga om internationell styrka och Italiens ledande roll.

När det gäller Kenneth G Forslunds fråga kanske jag får hänvisa till Jonas Hjelm. Det är efterfrågat från FN. Bästa svar på frågan om relevansen i bidraget är att vi har fått en sondering om detta. Att det sedan finns flera länder som erbjuder det är kanske en annan fråga. Men det förefaller från FN:s synvinkel vara relevant. När det gäller den tekniska utformningen hänvisar jag återigen till statssekreterare Hjelm. >>> **Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen** <<<

Till Eskil Erlandson vill jag säga att jag får hänvisa till statssekreterare Hjelm på punkten träning och utrustning. Jag noterar hans önskemål om att utforska ytterligare militära insatser. Detta är den möjlighet som vi nu har kommit fram till och som vi är beredda att introducera i dis-

kussionen i morgon i Bryssel. Vi får se hur hela kartan ser ut när övriga länders erbjudanden kan komma in och se vad som eventuellt kan efterfrågas. Vi får tänka på både önskemålets art men också tillgången till resurser.

Till Cecilia Wigström vill jag säga att korvetten självklart ingår i Unifil. Den är i högsta grad integrerad i den internationella styrkan och är ett rent Unifilbidrag. Däremot vet vi ännu inte om dessa komponenter – minröjning, att ta bort granater och så kallade *explosives* – kommer att bli en del av Unifil eller inte. Vi anser dock att de bidragen är i hög grad, för att använda det ordet, relevanta för Unifil. Men det är möjligt att några av de operationerna formellt kommer att ske utanför Unifils ram.

Det är för tidigt att analysera president Bashar al-Asads uttalande. Jag hörde det på radio i morse och har inte hunnit analysera detta mer grundligt. Unifils uppgift är i första hand att bevaka sydliga delen och gränsen i förhållande till Israel. Men det är självklart så att gränsen till Syrien är oerhört relevant, inte minst när det gäller att efterfölja resolution 1559. Det gäller också den problemställning som också finns i resolutionen och som återkommer i vårt bidrag, nämligen att förhindra att vapentransporter sker över landets gränser till sjöss eller till lands. Vi får återkomma i den frågan efter det att vi har analyserat detta närmare och efter det att vi har konstaterat hur starkt grundat detta uttalande är. Ibland visar det sig när man undersöker ytterligare att det kanske inte är så långtgående krav. Vi får återkomma i den frågan.

Statssekreterare Jonas Hjelm kanske kan komma in här för att besvara frågor.

Anf. 15 Statssekreterare JONAS HJELM:

Jag går först till Carl B Hamiltons fråga. Om jag förstår frågeställningen rätt är den följande: Skulle vi kunna använda det bidrag som vi har undersökt till Sudan i Libanon? Har jag uppfattat frågan rätt där? Delar av det ingenjörsförband som vi har låtit Försvarsmakten titta på som ett eventuellt bidrag till Sudan saknar minröjningskomponent förutom för eget skydd. Den minröjningskomponenten befinner sig i Bosnien.

Ingenjörskomponenten är också helt designad för att passa in i det norska bidraget i Sudan, eventuellt. Det norska bidraget är preliminärt ett transportkompani. Den svenska delen ska egentligen underhålla, bygga vägar och underhålla vägar, bygga broar, med mera. Det är inte ett alternativ för denna typ av minröjning i Libanon.

Lars Lindblad frågade: Vad är egentligen innehållet i korvetten? Korvetten är designad för så kallade *brown water*, Östersjölilik miljö. Det är också likt dessa delar i Medelhavet. Den är certifierad internationellt just i Medelhavet och lämpar sig mycket väl just för det. Korvetten ingår också i det så kallade registerförbandet. Det gör att den har mycket kortare beredskapstid än vad förband normalt sett har av den här kategorin. Både officerare och övrig personal är kontrakterade för att inom 30 dagar kunna befinna sig i operationsområdet.

Korvetten i sig är bestyckad med antifartygsmissiler och har självskydd i form av luftvärn och antiubåtsgranater. Försvarsmakten bedömer att den har mycket hög egen skyddsvärdighet mot attacker. Därmed är inte sagt att hotet mot den är obefintligt. Men man bedömer det som att

förmågan att kunna motstå sådana är mycket god. Den passar också väl in till exempel tillsammans med Norge. Det har också varit strävan att hitta ett bidrag som passar in hos någon annan, så att man kan få en högre effekt av det tillförda bidraget.

Kenneth G Forslund frågade om relevansen. Precis som utrikesministern sade är det en av de saker som FN har efterfrågat. Med texten i resolutionen om att också upprätthålla förbudszon för att det inte ska smugglas och transporteras in vapen, och med den kuststräcka som finns, har också sjöstridskrafter, och därmed korvetten, en hög relevans i att upprätthålla förbudszonerna och övervakning.

Till Eskil Erlandsson kan jag absolut ge garantier för att besättningen har rätt utbildning och rätt utrustning. De är välövade och kontrakterade, som jag sade, i ett registerförband. Jag har inget tvivel på den punkten.

Anf. 16 SVEN-ERIK SJÖSTRAND (v):

Jag har bara en liten fråga att ställa, som i och för sig utrikesministern kanske redan har besvarat. Jag fick reda på att FN avser att placera soldater vid gränsen mot Syrien. Man har hört att det har kommit ett hot från Syrien att då stänga gränsen. Min fråga är hur man reagerar på det.

Jag förstår argumentet för att placera FN-trupp vid gränsen. Det gäller naturligtvis att förhindra vapentransporter. Men finns det mer att säga? Går det i så fall att förena det på ett annat sätt? Detta kan i sig också leda till en konflikt.

Anf. 17 CARL B HAMILTON (fp):

Jag har diskuterat den här frågan med Holger Gustafsson från Kristdemokraterna på förmiddagen. Han tyckte ungefär som jag sade i mitt första inlägg. Jag vet inte vad han tycker om det jag säger nu. Jag tackar för svaren.

Jag tycker att försvarsutskottets ordförande Eskil Erlandsson ställer en fråga som är lite bredare än den jag ställde. Det förefaller lite egendomligt att om man ska ha en korvett ska man ta den från Skandinavien. Det hade varit mer naturligt att efterfråga markförband. Det finns rimligtvis ett större behov av det där. Det är väl också det som de andra länderna är tveksamma till att stå till tjänst med, därför att riskerna är större.

Utrikesministern säger lite avväpnande: Det är något som FN efterfrågar. Min fråga blir då: Är det möjligen så att Sverige har antytt till FN att man borde efterfråga en korvett snarare än svensk marktrupp? Hur har situationen uppstått? Jag är inte alls särskilt angelägen om att skicka marktrupp. Men jag tror att det för de flesta förefaller vara en lite egendomlig rollfördelning att vi inte skulle delta med marktrupp men däremot med en korvett.

Jag tycker nog att Eskil Erlandssons fråga är väldigt relevant.

Anf. 18 Utrikesminister JAN ELIASSON (s):

Jag kan inte utveckla aspekten med Syriengränsen mer, eftersom vi inte har sett exakt vad presidenten där har sagt. Vi ska omedelbart studera detta närmare och återkomma på ett lämpligt sätt med analysen.

Vad FN-styrkan har att göra är att hjälpa till att göra gränskontroll. Jag läser här i den operativa paragrafen: *calls upon the Government of*

Lebanon to secure its borders – huvudansvaret att göra gränskontrollen ligger alltså på Libanons regering – and other entry points to prevent the entry in Lebanon without its consent of arms or related material, and request UNIFIL as authorized to assist the Government.

2005/06:47

24 augusti

I en snabböversättning från mig här är det att man uppmanar Libanons regering att säkra sina gränser och andra inträdespunkter i Libanon för att förhindra att det till Libanon tillförs vapen eller annat relaterat material. Man begär av Unifil, med en hänvisning till tidigare paragraf, att hjälpa Libanons regering i detta avseende. Det är huvudansvaret för Libanons regering.

Till Carl B Hamilton vill jag säga att vi självklart inte på något sätt har planterat några frågor i sekretariatet. Vi har i förra veckan fått en förfrågan om patrullbåtar. Det kom i varje fall för mig som en överraskning. Men vi har också – och det vill jag inte på något sätt dölja – fått önskemål uttryckta till alla FN-stater men också till oss att hjälpa till på marken. Det finns en sondering även i det avseendet. Det är självklart så.

Där är de överväganden som jag har talat om här oerhört mycket mer relevanta om den exakta utformningen av *rules of engagement*. Det handlar självklart också om säkerhetsbedömningar. De är ännu mer relevanta. Jag återkommer, återigen, till vad vi har för resurser och möjligheter. Jag är glad att Carl B Hamilton sade att jag hade svarat avväpnande. Det gäller framför allt att vi lyckas med det i södra Libanon.

Vill du lägga till något, Jonas?

Anf. 19 Statssekreterare JONAS HJELM:

Jag kan på Carl B Hamiltons fråga lägga till att det inte alltid är logiskt varifrån de olika enheterna i fredsbevarande operationer kommer. Vi har marktrupp i olika delar av världen som inte direkt är vårt närområde.

Det som är unikt med korvetten – och det är en erfarenhet som den svenska marinen har haft under många år – är just kompetensen på det kustnära. Även om det finns marina styrkor närmare är det inte säkert att de just besitter den kompetens som en nordisk styrka tillsammans kan utgöra, där man fått erfarenhet under ganska många år. Det tror jag är en av förklaringarna.

Anf. 20 CARL B HAMILTON (fp):

Jag vill penetrera frågan om resurser, eftersom utrikesministern säger att det är begränsningen. Min fråga är egentligen till statssekreteraren i Försvarsdepartementet. Sverige ska nu dra sig ur Liberia, Kongo och kanske också andra ställen. Min fråga är: Hur länge är resursbristen en restriktion på insatser av soldater på marken?

Anf. 21 Statssekreterare JONAS HJELM:

Vi har bestämt att vi ska dra oss ur Liberia. Men vi har också tydligt deklarerat avsikten att ersätta det med en annan insats på den afrikanska kontinenten. Därav den förfrågan som har gjorts till Försvarsmakten om möjligheten att bidra till Sudan. Kongo var redan från början en väl avgränsad insats med den styrka vi har där. Det var redan givet från början hur länge de skulle vara där.

Anslaget för fredsfrämjande militära operationer är innevarande år 1 500 miljoner och kommer enligt riksdagsbeslutet från december 2004 att nästa år öka till 1 700 miljoner.

Flera av de operationer som vi i dag är i har vi också uttryckt ett långsiktigt åtagande i. Vi har också varit tvungna att dela upp en del av de förband som vi använder där. Därav vad jag förut nämnde om minröjningskomponenten till Bosnien, eftersom det har varit ett starkt önskemål. Därmed har vi tagit bort möjligheten att skicka hela detta ingenjörsförband komplett någon annanstans.

På samma sätt måste en del andra förband förstärka pågående insatser. Det kan vara alltifrån mekaniserade förband till militärpolisförband där vi måste plocka ur enheter. Vi gör oerhört många insatser som just är marktunga. Det kommer under en tid att vara en begränsning.

Vi har ambitionen att stadigvarande ha förmågan till två större och tre mindre insatser vid beslutsperiodens slut, som är slutet på år 2007. Det hyser jag gott hopp om att vi når.

Anf. 22 CARL B HAMILTON (fp):

Med risk att låta lite som en stridis tror jag att den här frågan kommer upp i diskussionen ganska snart. Är min tolkning av statssekreterarens svar korrekt att det före utgången av år 2007 egentligen inte finns några svenska resurser att sätta in marktrupp, annat än möjligen helt marginellt, i södra Libanon? Är det så jag ska uppfatta svaret?

Anf. 23 Statssekreterare JONAS HJELM:

Ja och nej. Det beror på vilka vi samarbetar med. De svenska bidragen klarar inte av att göra en autonom stor insats. För det krävs nog säkert bataljons storlek. Vi måste i sådana fall hitta andra länder som har ett bidrag som gör att det svenska bidraget blir relevant, till exempel en mekaniserad bataljon eller någonting annat. Vi behöver ha en multinationaltet både av vilja men också för att få supportelement runtomkring.

Anf. 24 ORDFÖRANDEN:

Det finns inga fler frågor runt bordet och inte heller på telefon. Jag konstaterar att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt.

Vi har två frågor till på dagordningen. Frågan om Iran är en diskussionspunkt och ingen beslutspunkt. Finns det någonting att säga om den?

Frågan om Kongo är en beslutspunkt. Finns det någonting att säga om den?

Anf. 25 Utrikesminister JAN ELIASSON (s):

Det är en falsk B-punkt, det vill säga att ingen diskussion väntas. Rådsslutsatserna förväntas fördöma de senaste dagarnas våldshandlingar. Det handlar om att uppmäna till dialog mellan parterna och understryka att användandet av våld för att lösa konflikter inte kommer att accepteras vare sig av det kongolesiska folket eller av det internationella samfundet.

Slutsatserna väntas också uppmäna de kongolesiska politiska aktörerna att ta sitt ansvar och beakta det kongolesiska folkets vilja till fred och demokrati och att nu föra en ansvarsfull valkampanj inför den kommande andra valomgången.

Vi anser det viktigt att ett starkare internationellt stöd för en fredlig demokratisk utveckling i Demokratiska republiken Kongo fortsätter. Processen där har gått åt rätt håll. Men de senaste dagarnas händelser visar på hur bräcklig situationen fortfarande är.

2005/06:47

24 augusti

Anf. 26 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns en majoritet för regeringens ståndpunkt.

Anf. 27 Utrikesminister JAN ELIASSON (s):

Jag kanske ska lägga till om Iran att vi inte förväntar oss några råds-slutsatser där. Jag tror att vi får en intressant diskussion. Javier Solana kommer att informera om den senaste utvecklingen. Vi kommer att höra från honom men säkert också från Storbritannien, Frankrike och Tyskland om det svar som Iran har överlämnat. Vi har ännu inte fått del av detta. Det behandlas med stor sekretess på begäran inte bara av Iran utan också av våra europeiska parter. De studerar detta nu på sitt håll. Vi har ännu ingen färdig analys.

>>> *Hemlig enligt 2 kap. 1 § sekretesslagen* <<<

Detta är kanske en avsikt bakom Irans komplicerade svar, som kan tolkas på flera sätt. Vi får återkomma när vi har sett texten. Den första indikation vi har fått är ungefär det jag säger. Vi får höra vad Javier Solana har att säga.

Anf. 28 ORDFÖRANDEN:

Vi godkänner den informationen.

Jag har en fråga som gäller den fortsatta hanteringen. Nästa samråd inför det kommande utrikesministermötet är den 8 september. Förväntas det några fler extramöten innan dess? Vi har sagt att vi inte behöver ha något samråd, eftersom det är valrörelse.

Anf. 29 Utrikesminister JAN ELIASSON (s):

Det gäller den 1 och 2 september. Vi får se om det blir något ytterligare efter diskussionen i morgon. Vi kommer att informera om det snarast.

Anf. 30 ORDFÖRANDEN:

I så fall får vi ha ytterligare en kontakt. Vi tackar utrikesministern och kabinettssekreteraren med medarbetare.

Innehållsförteckning

1 § Allmänna frågor och yttre förbindelser	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN	1
Anf. 2 Utrikesminister JAN ELIASSON (s)	1
Anf. 3 ORDFÖRANDEN	1
Anf. 4 Utrikesminister JAN ELIASSON (s)	1
Anf. 5 ORDFÖRANDEN	3
Anf. 6 CARL B HAMILTON (fp)	3
Anf. 7 SVEN-ERIK SJÖSTRAND (v)	4
Anf. 8 LARS LINDBLAD (m)	5
Anf. 9 ULF HOLM (mp).....	5
Anf. 10 ANDERS G HÖGMARK (m)	5
Anf. 11 KENNETH G FORSLUND (s) <i>på telefon</i>	6
Anf. 12 ESKIL ERLANDSSON (c) <i>på telefon</i>	6
Anf. 13 CECILIA WIGSTRÖM (fp) <i>på telefon</i>	6
Anf. 14 Utrikesminister JAN ELIASSON (s)	6
Anf. 15 Statssekreterare JONAS HJELM	9
Anf. 16 SVEN-ERIK SJÖSTRAND (v)	10
Anf. 17 CARL B HAMILTON (fp)	10
Anf. 18 Utrikesminister JAN ELIASSON (s)	10
Anf. 19 Statssekreterare JONAS HJELM	11
Anf. 20 CARL B HAMILTON (fp)	11
Anf. 21 Statssekreterare JONAS HJELM	11
Anf. 22 CARL B HAMILTON (fp)	12
Anf. 23 Statssekreterare JONAS HJELM	12
Anf. 24 ORDFÖRANDEN	12
Anf. 25 Utrikesminister JAN ELIASSON (s)	12
Anf. 26 ORDFÖRANDEN	13
Anf. 27 Utrikesminister JAN ELIASSON (s)	13
Anf. 28 ORDFÖRANDEN	13
Anf. 29 Utrikesminister JAN ELIASSON (s)	13
Anf. 30 ORDFÖRANDEN	13